

Warszawa, dnia 8 stycznia 2024 r.

Poz. 24

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA EDUKACJI¹⁾**

z dnia 27 grudnia 2023 r.

zmieniające rozporządzenie w sprawie ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego

Na podstawie art. 46 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2023 r. poz. 900, 1672, 1718 i 2005) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 lutego 2019 r. w sprawie ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego (Dz. U. poz. 316, z późn. zm.²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) załącznik nr 1 otrzymuje brzmienie określone w załączniku do niniejszego rozporządzenia;
- 2) w załączniku nr 2 w części zatytułowanej „BRANŻA MOTORYZACYJNA (MOT)” po pozycji dotyczącej zawodu „Mechanik pojazdów samochodowych” o symbolu cyfrowym 723103 dodaje się pozycję dotyczącą zawodu „Technik elektromobilności” o symbolu cyfrowym 311519 w brzmieniu:

Technik elektromobilności	311519	V	energii		X	X		MOT.02. Obsługa, diagnozowanie oraz naprawa mechatronicznych systemów pojazdów samochodowych	3	X	
								MOT.07. Organizacja i prowadzenie procesu obsługi i naprawy pojazdów zeroemisyjnych i niskoemisyjnych	5	X	

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 września 2024 r.

Minister Edukacji: *B. Nowacka*

¹⁾ Minister Edukacji kieruje działem administracji rządowej – oświata i wychowanie, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 2023 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Edukacji (Dz. U. poz. 2717).

²⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. U. z 2020 r. poz. 82 i 1459, z 2021 r. poz. 211 i 1036, z 2022 r. poz. 204 oraz z 2023 r. poz. 183.

Załącznik do rozporządzenia Ministra Edukacji z dnia 27 grudnia 2023 r. (Dz. U. z 2024 r. poz. 24)

OGÓLNE CELE I ZADANIA KSZTAŁCENIA W ZAWODACH SZKOLNICTWA BRANŻOWEGO

Kształcenie w zawodach szkolnictwa branżowego jest realizowane w szkołach ponadpodstawowych: branżowej szkole I stopnia, technikum, branżowej szkole II stopnia i szkole policealnej.

Kształcenie w zakresie zawodów szkolnictwa branżowego jest realizowane również na kwalifikacyjnych kursach zawodowych prowadzonych przez podmioty, o których mowa w art. 117 ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2023 r. poz. 900, 1672, 1718 i 2005), oraz na kursach umiejętności zawodowych prowadzonych przez podmioty, o których mowa w art. 117 ust. 2a tej ustawy.

Placówkami integrującymi szkoły prowadzące kształcenie zawodowe, placówkami kształcenia ustawicznego, centra kształcenia zawodowego, uczelnie oraz podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 1a ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, które prowadzą działalność w zakresie jednej z dziedzin zawodowych określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 46c ust. 1 tej ustawy, są branżowe centra umiejętności ukierunkowane branżowo w zakresie tej dziedziny zawodowej.

Celem kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego jest przygotowanie uczących się do wykonywania pracy zawodowej i aktywnego funkcjonowania na zmieniającym się rynku pracy. Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie zawodowe powinien legitymować się pełnymi kwalifikacjami zawodowymi, a także być przygotowany do uzyskania niezbędnych uprawnień zawodowych.

Szkoła prowadząca kształcenie zawodowe może również zaoferować uczniowi przygotowanie do uzyskania dodatkowych uprawnień zawodowych, dodatkowych umiejętności zawodowych w zakresie wybranych zawodów, kwalifikacji wolnorynkowych lub kwalifikacji sektorowych funkcjonujących w Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji.

W szkole prowadzącej kształcenie zawodowe przygotowanie do uzyskania dodatkowych uprawnień zawodowych, dodatkowych umiejętności zawodowych, kwalifikacji wolnorynkowych lub kwalifikacji sektorowych funkcjonujących w Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji jest realizowane w wymiarze wynikającym z różnicy między sumą godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego, określoną w ramowym planie nauczania dla danego typu szkoły prowadzącej kształcenie zawodowe, a minimalną liczbą godzin kształcenia zawodowego dla kwalifikacji wyodrębnionych w zawodzie, określoną w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego.

Zadania szkoły i innych podmiotów prowadzących kształcenie zawodowe oraz sposób ich realizacji są uwarunkowane zmianami zachodzącymi w otoczeniu gospodarczo-społecznym, na które wpływają w szczególności: nowe techniki i technologie, transformacja ekologiczna i cyfrowa, idea gospodarki opartej na wiedzy, globalizacja procesów gospodarczych i społecznych, rosnący udział handlu międzynarodowego, mobilność geograficzna i zawodowa, a także wzrost oczekiwań pracodawców w zakresie poziomu wiedzy i umiejętności pracowników.

Bliska współpraca szkół prowadzących kształcenie zawodowe z pracodawcami stanowi istotny element nowoczesnego kształcenia, odpowiadającego potrzebom współczesnej gospodarki.

Szkoła prowadząca kształcenie zawodowe realizuje to kształcenie w oparciu o współpracę z pracodawcami, a praktyczna nauka zawodu odbywa się w jak największym wymiarze w rzeczywistych warunkach pracy u pracodawców lub w indywidualnych gospodarstwach rolnych, a także w branżowych centrach umiejętności, centrach kształcenia zawodowego, warsztatach szkolnych, pracowniach szkolnych i placówkach kształcenia ustawicznego.

W procesie kształcenia zawodowego ważne jest integrowanie i korelowanie kształcenia ogólnego i zawodowego, w tym doskonalenie kompetencji kluczowych nabytych w procesie kształcenia ogólnego, z uwzględnieniem niższych etapów edukacyjnych. Odpowiedni poziom wiedzy ogólnej powiązanej z wiedzą zawodową przyczyni się do podniesienia poziomu umiejętności zawodowych absolwentów szkół prowadzących kształcenie zawodowe, a tym samym zapewni im możliwość sprostania wyzwaniom zmieniającego się rynku pracy.

W procesie kształcenia zawodowego są podejmowane działania wspomagające rozwój każdego uczącego się, stosownie do jego potrzeb i możliwości, ze szczególnym uwzględnieniem indywidualnych ścieżek edukacji i kariery, możliwości podniesienia poziomu wykształcenia i kwalifikacji zawodowych oraz zapobiegania przedwczesnemu kończeniu nauki.

Elastycznemu reagowaniu systemu kształcenia zawodowego na potrzeby rynku pracy, jego otwartości na uczenie się przez całe życie oraz mobilności edukacyjnej i zawodowej absolwentów ma służyć wyodrębnienie kwalifikacji w poszczególnych zawodach szkolnictwa branżowego oraz stworzenie uczniom warunków do uzyskiwania dodatkowych uprawnień zawodowych, dodatkowych umiejętności zawodowych w zakresie wybranych zawodów, kwalifikacji wolnorynkowych lub kwalifikacji sektorowych funkcjonujących w Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji.

Zawody szkolnictwa branżowego są określone w klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego, która stanowi usystematyzowany układ tabelaryczny obejmujący:

- 1) uporządkowane alfabetycznie branże oraz przyporządkowane do nich alfabetycznie zawody, z uwzględnieniem nazw oraz symboli cyfrowych zawodów ustalonych w klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy określonej w przepisach wydanych na podstawie art. 36 ust. 8 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2023 r. poz. 735, 1429, 1723 i 1737);
- 2) poziomy Polskiej Ramy Kwalifikacji (PRK) dla kwalifikacji pełnych, o których mowa w art. 8 pkt 3a, 4a, 5a i 7a ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2020 r. poz. 226 oraz z 2023 r. poz. 2005) (oznaczono cyfrą rzymską);
- 3) ministrów właściwych dla zawodów, na wnioski których wprowadzono zawody do klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego, wyznaczonych ze względu na odpowiedni dział administracji rządowej określony w ustawie z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2022 r. poz. 2512 oraz z 2023 r. poz. 2029);
- 4) typy szkół ponadpodstawowych, w których może odbywać się kształcenie w danym zawodzie: branżową szkołę I stopnia (BS I), branżową szkołę II stopnia (BS II), technikum (T) i szkołę policealną (SP); typ szkoły ponadpodstawowej, w którym może odbywać się kształcenie w danym zawodzie, w przypadku branżowej szkoły I stopnia, branżowej szkoły II stopnia oraz technikum oznaczono znakiem „X”, a w przypadku szkoły policealnej oznaczono cyfrą arabską długość okresu kształcenia w latach;
- 5) symbole i nazwy kwalifikacji wyodrębnionych w zawodzie;
- 6) poziomy Polskiej Ramy Kwalifikacji (PRK) dla kwalifikacji cząstkowych wyodrębnionych w zawodach (oznaczono cyfrą arabską);
- 7) możliwość prowadzenia kształcenia w zakresie kwalifikacji wyodrębnionych w zawodzie na kwalifikacyjnych kursach zawodowych lub kursach umiejętności zawodowych (oznaczono znakiem „X”);
- 8) szczególne uwarunkowania związane z kształceniem w zawodzie lub kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie, w szczególności związane z formą kształcenia lub kształceniem osób niepełnosprawnych, wynikające z opisu zawodu zawartego we wnioskach ministrów właściwych dla zawodów.

Zawody szkolnictwa branżowego zostały przyporządkowane do branż, uwzględniając specyfikę umiejętności zawodowych lub zakres, w jakim umiejętności te są wykorzystywane podczas wykonywania zadań zawodowych. Branże zostały uporządkowane według kolejności alfabetycznej:

- 1) branża audiowizualna (AUD);
- 2) branża budowlana (BUD);
- 3) branża ceramiczno-szklarska (CES);
- 4) branża chemiczna i ochrony środowiska (CHM);
- 5) branża drzewno-meblarska (DRM);
- 6) branża ekonomiczno-administracyjna (EKA);
- 7) branża elektroenergetyczna (ELE);
- 8) branża elektroniczno-mechatroniczna (ELM);
- 9) branża fryzjersko-kosmetyczna (FRK);
- 10) branża górniczo-wiertnicza (GIW);
- 11) branża handlowa (HAN);
- 12) branża hotelarsko-gastronomiczno-turystyczna (HGT);
- 13) branża leśna (LES);
- 14) branża mechaniczna (MEC);
- 15) branża mechaniki precyzyjnej (MEP);
- 16) branża metalurgiczna (MTL);
- 17) branża motoryzacyjna (MOT);
- 18) branża ochrony i bezpieczeństwa osób i mienia (BPO);

- 19) branża ogrodnicza (OGR);
- 20) branża opieki zdrowotnej (MED);
- 21) branża poligraficzno-księgarska (PGF);
- 22) branża pomocy społecznej (SPO);
- 23) branża przemysłu mody (MOD);
- 24) branża rolno-hodowlana (ROL);
- 25) branża rybacka (RYB);
- 26) branża spedycyjno-logistyczna (SPL);
- 27) branża spożywcza (SPC);
- 28) branża teleinformatyczna (INF);
- 29) branża transportu drogowego (TDR);
- 30) branża transportu kolejowego (TKO);
- 31) branża transportu lotniczego (TLO);
- 32) branża transportu wodnego (TWO).

Zawody szkolnictwa branżowego określone w klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego są zawodami jednokwalifikacyjnymi albo dwukwalifikacyjnymi. W branżowej szkole I stopnia są nauczane zawody jednokwalifikacyjne. W szkole policealnej są nauczane zarówno zawody jednokwalifikacyjne (w większości przypadków), jak i zawody dwukwalifikacyjne. Wśród zawodów nauczanych w technikum dominują zawody dwukwalifikacyjne. W zawodach nauczanych w technikum pierwszą kwalifikacją jest – w wielu przypadkach – kwalifikacja wyodrębniona w zawodzie nauczonym w branżowej szkole I stopnia, stanowiąca merytoryczną i programową podbudowę do uzyskiwania kolejnej kwalifikacji w zawodzie nauczonym na poziomie technika. W niektórych zawodach, dla których podbudowę merytoryczną i programową stanowi więcej niż jedna kwalifikacja wyodrębniona w zawodzie nauczonym w branżowej szkole I stopnia, przewidziano możliwość alternatywnego wyboru kwalifikacji stanowiących pierwszą kwalifikację wyodrębnioną w zawodzie nauczonym na poziomie technika.

Kształcenie w branżowej szkole II stopnia odbywa się w zawodach, dla których w klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego przewidziano kształcenie w tym typie szkoły. Są to zawody nauczane na poziomie technika, które posiadają kwalifikację wspólną z kwalifikacją wyodrębnioną w zawodzie nauczonym w branżowej szkole I stopnia. W branżowej szkole II stopnia kształcenie jest realizowane jedynie w zakresie drugiej kwalifikacji wyodrębnionej w danym zawodzie nauczonym na poziomie technika.

Kształcenie w zawodach szkolnictwa branżowego określonych w klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego jest prowadzone w oparciu o podstawy programowe kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego zawierające obowiązkowe zestawy celów kształcenia i treści nauczania opisanych w formie oczekiwanych efektów kształcenia: wiedzy, umiejętności zawodowych oraz kompetencji personalnych i społecznych, niezbędnych dla zawodu lub kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie, oraz kryteria weryfikacji tych efektów.

Zestaw oczekiwanych efektów kształcenia właściwych dla kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie jest podzielony na części efektów kształcenia określone w podstawach programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego jako „jednostki efektów kształcenia”, z których każda może być nauczana na kursach umiejętności zawodowych, chyba że w klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego nie przewidziano możliwości prowadzenia kształcenia w zakresie danej kwalifikacji na kursach umiejętności zawodowych.

W podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego zostały wskazane jednostki efektów kształcenia obejmujące:

- 1) bezpieczeństwo i higienę pracy;
- 2) efekty kształcenia charakterystyczne dla danej kwalifikacji;
- 3) język obcy zawodowy;
- 4) kompetencje personalne i społeczne;
- 5) organizację pracy małych zespołów (wyłącznie dla zawodów nauczanych na poziomie technika).

Kwalifikacje wyodrębnione w zawodzie zostały oznaczone kodem składającym się z trzech wielkich liter, wskazujących na przyporządkowanie do branży, oraz kolejną liczbą o charakterze porządkowym.

Jednostki efektów kształcenia właściwe dla kwalifikacji wyodrębnionych w zawodzie zostały oznaczone kodem właściwym dla kwalifikacji oraz kolejną liczbą o charakterze porządkowym.

Podstawa programowa kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego określa również warunki realizacji kształcenia w zawodzie, w tym wyposażenie i sprzęt niezbędne do realizacji tego kształcenia oraz minimalną liczbę godzin kształcenia w zawodzie, a także przewiduje możliwość podnoszenia kwalifikacji w wybranych zawodach.

Szkoła prowadząca kształcenie zawodowe posiada lub zapewnia dostęp do pomieszczeń dydaktycznych z wyposażeniem odpowiadającym technologii i technice stosowanej w zawodzie, aby zapewniać osiągnięcie wszystkich efektów kształcenia określonych w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego oraz umożliwiać przygotowanie absolwenta do wykonywania zadań zawodowych.

Podstawa programowa kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego dotyczy zarówno uczniów szkół prowadzących kształcenie zawodowe, jak i słuchaczy kwalifikacyjnych kursów zawodowych, którzy realizują kształcenie w danym zawodzie na odrębnych kwalifikacyjnych kursach zawodowych dotyczących poszczególnych kwalifikacji wyodrębnionych w tym zawodzie.

Działalność edukacyjna szkoły w zakresie kształcenia w danym zawodzie szkolnictwa branżowego jest określona w programie nauczania tego zawodu, dopuszczonym do użytku w szkole przez dyrektora szkoły. Program nauczania zawodu uwzględnia wszystkie elementy podstawy programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego, przy czym treści nauczania opisane w formie efektów kształcenia realizowane w pierwszej kwalifikacji wyodrębnionej w danym zawodzie, które są tożsame z treściami nauczania opisanymi w formie efektów kształcenia, realizowanymi w drugiej kwalifikacji wyodrębnionej w tym samym zawodzie, nie są powtarzane, z wyjątkiem treści nauczania opisanych w formie efektów kształcenia dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy, języka obcego zawodowego oraz kompetencji personalnych i społecznych, które w programie nauczania zawodu są dostosowane do zakresu drugiej kwalifikacji wyodrębnionej w danym zawodzie. Program nauczania zawodu może również obejmować treści nauczania wykraczające poza zakres treści nauczania ustalonych w formie efektów kształcenia dla danego zawodu w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego. Program nauczania zawodu jest opracowywany przez nauczyciela lub zespół nauczycieli prowadzących kształcenie zawodowe w danym zawodzie, przy czym jest wskazane, aby był on opracowywany w konsultacji z pracodawcami lub organizacjami pracodawców właściwymi dla danego zawodu.

Szkoły i inne podmioty prowadzące kształcenie w zawodach szkolnictwa branżowego dokonują bieżącej oceny stopnia osiągnięcia przez uczących się oczekiwanych efektów kształcenia oraz ich przygotowania do potwierdzania kwalifikacji wyodrębnionych w zawodach. System egzaminów zawodowych umożliwia oddzielne potwierdzanie w toku kształcenia każdej kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie szkolnictwa branżowego.